

(שםות ל"ד) אל רחום וחרפון. אמר ליה, לאו חבי. דתגינן, שליט רחמי על דינא, אל בלחוDOI יכולת תורה ליה ורשותהיה תורה דיליה. Mai יכולת, שולטנותא דאל, אתגבר גוירה דיליה. פמה דעת אמר, (בראשית ל"א) יש לאל ידי, ורשותא דיליה יכולת דעיבא בישא. פמה דעת אמר יש לאל ידי. אמר ליה, זהא כתיב (דברים י) האל הגדל הגבור, אל גдол בצחא, אל בלחוDOI בצחא. וכ כתיב (דברים ל"ב) הצור תמים פעללו כי כל דרכיו משפט. הא צור (דברים ל"ב) אל אמונה ואין עול, הא נחש עלי צור.

בתקדר למלוי קדמאי, וכ כתיב (איוב ח) האל יעוט משפט, חס ושלום. אמר רבי אלעזר היינו כתיב (תהלים פ"ה) אשמעה מה ידבר האל לנו. (שםות ד) וישלח ידו ויתחזק בו ויהי למיטה בכפו, פמה דעת אמר (דברים כ"ז) מיטה משפט, מיטה כלפי חס.

אמר רבי יוסי שני מטות היה, א' של משה וא' של הקדוש ברוך הוא. Mai משמע, כתיב (שםות ד) ומיטה האלים. דתגינן, בשעה שהיה נוטל מיטה המיטה בראשותו, היה כאילו שלו. הדא הוא כתיב (שםות ד) ויקח משה את מיטה האלים בידו, כיון דעת אמר ויקח משה, איני יודע שלקחו בידו. אלא מהו בידו, בראשותו ביכלתו.

וְאָמַר רַבִּי יוֹסֵי בֶּרֶשֶׁתוֹ שֶׁל מֹשֶׁה הָיָה, עַד שֶׁהוּקָם
הַמִּשְׁבֵּן. כִּיּוֹן שֶׁהוּקָם הַמִּשְׁבֵּן, חֲזָר הַמִּטְהָה לִפְנֵי
הַעֲדּוֹת וּמֹשֶׁה הָיָה נוֹטֵלׂוּ לְעַשּׂוֹת בּוֹ גְּסִים. הַדָּא הוּא
דְּכַתִּיב (בְּמִדְבָּר כ) וַיַּקְחֵ מֹשֶׁה אֶת הַמִּטְהָה מִלְּפָנֵי הָיָה,
כִּיּוֹן שְׁלַקְחוּ תַּרְיִ הָוּא בֶּרֶשֶׁתוֹ וּבְשָׁלוֹ הָיָה.

אָמַר רַבִּי הַוּשָׁעָה, אָתוֹת הַמִּטְהָה שֶׁל סְנִפְירִיבָּן הָיָה,
וּמִשְׁשָׁת יְמִינֵי בְּרָאשֵׁית נִבְרָא. פְּמָה דְּתַגְיִבָּן וְהַמְּכַתֵּב
וְהַמִּטְהָה. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, שֶׁל עֵץ הָיָה. מִאן דָּאָמַר שֶׁל
סְנִפְירִיבָּן הָיָה, דְּכַתִּיב (יחזקאל א) בְּמִרְאָה אֶבֶן סְפִירָה דְּמוֹת
כְּסֵף, וְכַתִּיב (שמות ד) מִטְהָה הָאֱלֹהִים. וּמִאן דָּאָמַר שֶׁל עֵץ
הָיָה, בְּדַכְתִּיב (שמות ט"ז) וַיַּוְרֵהוּ הָיָה עֵץ וְגַוְעַ שֶׁם שֶׁם לוֹ חַקְעַ
וּמִשְׁפֵּט וְשֶׁם גְּסָהִי. אָמַר הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, מִכְאָן תַּרְיִ
חַק וּמִשְׁפֵּט לְעַשּׂוֹת גְּסִים, חַק וּמִשְׁפֵּט. נַחַשׁ עַלְיִ צָור
דְּכַתִּיב (משלי ל) נַחַשׁ עַלְיִ צָור. וְשֶׁם גְּסָהִו מִשּׁוּם דְּכַתִּיב
(שמות ט"ז) וּמִתְקֹו הַמִּים.

דָּבָר אַחֲרֵי, אָמַר הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מִכְאָן וְלֹא
וּמִשְׁפֵּט שֶׁלֹּא יְהָא נִקְדַּשׁ אֶלָּא בְּמִים שְׁגָנְתָקָו.
אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, פְּתִיבָה, כִּי מְרִים הֵם מִכְאָן שְׁגָנְגָה, יִשְׁמַע
מִים עֲכֹרִים וַיִּשְׁמַע מִים צְלָולִים, יִשְׁמַע מְרִים וַיִּשְׁמַע
מִתּוֹקִים. וַיַּצְאֵק אֶל הָיָה, לִמְהָצֵא, מִכְאָן שְׁהָיָה בְּצֻעָר
בְּאָוֹתָה שָׁעָה. אָמַר לוֹ, מֹשֶׁה הַנַּחַשׁ שְׁגָהָפָךְ בְּסִנְהָרָע עַכְשִׁיו

אצטרך לחקק ליה בצוור, ותרויהו עמדו על המים המרים. ואotta שעה אתחקק צור בଘש שהיה בו קודם. הדא הוא דכתיב (שמות ט"ז) שם שם לו חוק ומשפט.

כד אתה ר' אבא, אותו שאילו קמיה. אמר להו שפיר קאמר רבי יהודה, והכى הוא, ואני איצטריך לגלהה רוז דמלה, והא חזינא דרבי יהודה גלי לה. אלא אמר הקדוש ברוך הוא למשה, משה השטה במצרים, היה הטענה של אהרן לדחות הקש השולט על ישראל במצרים. אבל בשיצאו מצרים, כמה מטרגי מזמננו על ישראל לדחותם בים, כמה מים מרימים נזדמננו. וקטרגו.

בא לים, בא רב שרו של מצרים ושל ים אמר הקדוש ברוך הוא למשה תרם (את מטה) ונטה (את ידה). פיון דאמר תרם את מטה מהו ונטה את ידה, אלא תרם את מטה נגד רב שרו של מצרים. באו למרה, כמה מים מרימים נזדמננו אצלם ונצטער משה וצעק. הדא הוא דכתיב (שמות ט"ז) ויצעק אל ה'. אמר ליה קודשא בריך הוא. משה, תרי לך עצה בזה. השליך הטענה אצלם ויתחקק נחש עלי צור, שניהם ביחד, ויצולו. הדא הוא דכתיב (שם) וירהי ה' עז וישליך אל המים. עז, כמה דאתמר (קהלת י"א) מקום שיפול העז, שהוא עצה, וישליך

אֶל הַמִּים. וְכֹתֵב (שמות ט"ז) שֵׁם שֵׁם לוּ חַק וּמְשֻׁפֵּט, נְחַשׁ עַלְיִ צוֹר. וְשֵׁם נְסָהּוּ, עַטְרָהוּ בְּגָסִים אָמַר הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מִפְּאָן וְלֹהֲלָא הָרִי לְךָ שִׁיעָמוֹד אַצְלַ הַמִּים הָרִי לְךָ לְהַתְּקִדְשֵׁ שְׁמֵי בָּמִים.

כַּשְׁבָּאוּ לְאָלִים, בָּאוּ הַמִּים לְקַטְרָג בְּהָם. אָמַר הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, בָּמָקוֹם הַזֶּה אֵין צְרִיךְ מְטָה. הָרִי יַעֲקֹב שַׁהוּא אַילֵּן בְּשַׁבָּעִים נְפָשׁ וְהָרִא שַׁבָּעִים תְּמִרִים וְשַׁתִּים עַשְׂרָה עִינּוֹת מִים, שְׁנִים עַשְׂרָה שְׁבָטִים בְּשַׁבָּעִים עַמּוֹדִים וַיְ"בּ שְׁבָטִים. כִּמָּה דָאַת אָמַר (ישעה א') כִּי יִבּוּשׁ מְאִילִים אֲשֶׁר חִמְדָתֶם. מִיד, וַיְחַנֵּנוּ שֵׁם עַל הַמִּים בָּמָקוֹם הַזֶּה שַׁנְקָרָא אַילֵּן, וְהָרִא אָלִים. מִשְׁמָעָ דְכַתִּיב עַל הַמִּים, וּמִשְׁמָעָ דְכַתִּיב שֵׁם שֵׁם לוּ וְלֹא בָמָקוֹם אַחֲרֵי וְשֵׁם שְׁלֹטִי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַל הַמִּים וְלֹא הַוְצִירָה הַמְּטָה. מִפְּאָן וְלֹהֲלָא אִצְטָרֵיךְ הַמְּטָה, בְּנְחַשׁ עַלְיִ צוֹר אַצְלַ הַמִּים.

בָּאוּ לְחוֹרֵב בָּאוּ הַמִּים לְקַטְרָג, אָמַר לֵיהֶ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, (שמות ט"ז) וְהַכִּית בְּצֹור, הַמְּטָה אִצְטָרֵיךְ הַכָּא וְהַכִּית לְאַלוּ בָאָתוֹ צוֹר וְלֹא בְּנְחַשׁ. אָמַר מְשָׁה יְתִיר אִצְטָרֵיךְ הַכָּא, אָבָא חַמִּי מִים דְבָעֵין לְשַׁטְּפָה. אֲמָאי, (שמות ט"ז) הַנְּגִי עוֹמֵד לְפָנֵיךְ שֵׁם עַל הַצּוֹר בְּחוֹרֵב וְהַכִּית בְּצֹור. אָמַר הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְמַשָּׁה, עַדִּין בְּמַרְיִבָּה עַתִּידִין הַמִּים לְקַטְרָג יוֹתֵר, שְׁהָם מִים עַכּוּרִים רְעִים

וְזֹדְגִּים וַיָּזְדוּגּוּ בָּהֶם יִשְׂרָאֵל בָּגָלוֹי לְעֵינֵיהֶן. וְאֹתָה
שָׁעָה אִצְטָרִיךְ הַמֶּתֶה וְהַתִּיר עֲלֵיכֶם הַבְּחַשׁ בָּגָלוֹי
לְעֵינֵיכֶם, וַיַּתְקַדֵּשׁ שְׁמֵי. הַדָּא הוּא דְכַתִּיב, לְהַקְדִּישֵנִי
בְּמִים לְעֵינֵיכֶם. מַהוּ לְעֵינֵיכֶם, דָבָר שְׁנוֹזְדוּגּוּ בָּהֶם
בָּגָלוֹי.

תֵא חִזֵּי, הַכִּי חִמָּא דָוד. דְכַתִּיב, (תְּהִלִּים קב"ד) לְגַלְילֵי הָשָׁהִיה
לְנוּ בְקֹום עַלְיָנוּ אָדָם, זה פְרֻעה. (תְּהִלִּים קב"ד) אָזִי עַבְרָה
עַל נִפְשָׁנוּ הַמִּים הַזֹּדוּגִים כְּדָאמְרִין (תְּהִלִּים קב"ד) נִפְשָׁנוּ
כָּצְפּוֹר נִמְלְתָה מִפְחָד יוֹקְשִׁים.

אמָר רַבִּי אָבָא, מַה רָאָה מֹשֶׁה בָּאוֹתָה שָׁעָה שְׁלָא עָשָׂה
בְנַחַשׁ, אֶלָא יִשְׂרָאֵל הִי דּוֹחָקִים לְמֹשֶׁה, תְנַהַ לְנוּ
מִים, נַתִּיעֵץ וְאָמֵר. קַיְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא אָמֵר לֵי, עַמּוֹד
בְנַחַשׁ וְאַנְאָחֵמי דְאַיְן גְזִירָה לְנַחַשׁ בְמִים אֶלָא בְעַפְרָה.

אמָר רַבִּי יְהוֹדָה מִהְכָא, (בראשית ג) וְעַפְרָה תָאכֵל כָל יְמֵי
חַיֵּךְ מִשְׁמָעָ דְעַפְרָה יִכְלֶל כָל יוֹמוֹי, אֶבְלָל לֹא
בְמִיאָ. וַיִּשְׂרָאֵל דְחַקֵּין לֵי, וְאֶפְעַל גַב דִתְעַבֵּיד נִיסָא,
לֹא יִתְعַבֵּיד בָאָתָר דָא, אֶלָא אַתְחַקֵּק בְעַפְרָה וְלֹא בְמִיאָ.
דְכַתִּיב (שמוטה ד) וַיִּשְׁלִיכָהוּ אֶרְצָה וַיְהִי לְנַחַשׁ. וַצְוָר בְּדָא
אַתְחַקֵּק בְמִיאָ בְמִיאָ, וְפַבְרָעָבֵד נִיסָא בְהָאִי, דִתְעַבֵּיד
זָמְנָא אַחֲרָא. דְכַתִּיב, (במדבר ב) וַיַּקְרֵב הַפְּלָעָה בְמַטְהָה
פְעֻמִים. אָמֵר לֵיה קַוְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, מֹשֶׁה (במדבר ב) יְעַזְבֵ

לֹא הִאמְנַתֶּם בֵּי לְהַקְדִּישֲׁנִי, **דְּחַשְׁבָּתוֹן דְּלֹא יִכְלֶל נְחַשּׁ בְּמִים.** (במדבר כ) **לְבִן לֹא תְּبִיאוּ:** (עד כאן מההשומות)

מַאי טֻמָּא. מושום דמתיקק בגבין הוה, ושם קדישא עלאה רshima ביה. בקדמיתא נחש, כמה ואתמר, (משליל) דרך נחש עלי צור. נחש, הא אתידע ואתער צור. (נ"א ואתמר צור) **בָּאָן אָתָר אַתְגֵּלִי,** הכא אתגלי דכתיב הגני עומד לפניה שם על הצור. ומאן צור. כמה דעת אמר (דברים לט) הצור תמים פועלו, ותמן ידע משה היך קאים נחש עלי צור. והא אוקימנא ملي.

אָמַר רַבִּי יְהוֹדָה, **אֵי לִישְׁתִּיק קָרָא יְאֹתֶשׁ שָׁאִילָתָא.** אלא הא כתיב, והכית בצור ויצאו ממפו מים. אמר ליה, ודאי וכי הוא, דלית לך כל שמא ושם, מאינון שמהן קדישין לקודשא בריך הוא, שלא עבד גבין וגבוראן, ואפיק כלל דאצטראיך לעלמא, כל שכן לאפקא הכא מיא.

אָמַר לִיה, **אֵי הָכִי,** **הָא כְּתִיב,** (תהלים עח) **הַנּוּ הַפָּה צָרָ וַיְזַוְּבוּ מִים.** מאן מחי לשמייה. אמר ליה, פטישא חריפה, בקטרוי ידיע, ואת שאל דא. אלא תא חזוי, בכל אחר צור גבורה, וכד בעי קודשא בריך הוא למחאה, או לאלקאה, אתער גבורה דא וזהו גבורה מחי ולקוי, ודא הוא כתיב, הנ הפה צור ויזבו מים. וαι

לאו דאתער צור, ולקין באתר דאצטראיך, לא נבייעין
מייא.

אמיר ליה, אי הבי, הא כתיב, (דברים לט) צור יילך תשי.
ותנינן מי תשי, כלומר חלשת ליה. אמר ליה
ודאי הבי הו, דאלמלוי יונדעון חייביא, דהאי צור
זמיןנא לאתערא לקליהו, ולאלקאה לוזן, ימנעון
מלמיחב קמייה, אלא חלשא איה בעינייה, הוイル ולא
מסתכלי בה, ולא מסתכלי בארכיהו (ס"א בפרשיהו) ועל דא
צור יילך תשי.

ר' אבא אמר, אית צור, ואית צור, מסתרא דצור
עלאה, נפק צור אחרא. ומאי צור עלאה. צור דכל
צורים. ומאי איהו, ההוא דאולידת לישראאל, כתיב צור
ילך תשי. דהא מסתרא דצור עלאה דלעילא, נפקא
צור אחרא. מסתרא דאימא, נפקא גבורה.

ואזלא הא כהא אמר רבי אלעזר, כתיב (תהלים קו) מי (פ"ג
ע"א) יملל גבורות יי'. מאי גבירות יי'. לאכלה
אימא עלאה דכלא, דאף על גב דלאו איה דינה,
מסטרהא אשתח, דהא מסתראה (דף ס"ד ע"ב) גבורה
ашתח, ובגיני פה צור עלאה אקרי. (דברים לט) ותשבח
אל מחולך, דא בהירוי דאבא. מאי ביה. חסד עלאה
דאינו בהירוי דאבא.

תו אמר רבי אבא, מים בכל מקום, הֲא ידייעא, וקונדשא בריך הֲא באַי צור אַתער לאַרְקָא מִיא, דְהָא לא אַתְּחֹזֵי, (אלא מגדרלה) וְדָא הוּא אַת וְנִיסָא דקונדשא בריך הוּא. וועל דָא שְׁבַח הַוְדָוד וְאָמֵר, (תהלים קיד) הַהֲפָכִי הַצּוֹר אַגְם מִים וְגֹו. ומישמע הַהֲפָכִי, דְהָא לאו אַרְחוֹי דַצּוֹר בְּכֶךָ. וועל דָא, בַצּוֹר עַלְאָה, אָפִיק מִיא מִאֵרָא מִאֵתָר דְלִתְתָא. ומה שְׂמִיה דְהָהוּא דְלִתְתָא. סְלֻעָה. דְכַתִּיב, (במדבר ב) וְהוֹצֵאת לְהָם מִים מִן הַסְלָעָה. ובמה אָפִיק הָאֵי סְלֻעָה מִיא. בְּחִילָא דַצּוֹר דְלִעִילָא.

רבי שמעון אמר, (דברים לט) הַצּוֹר תְּמִים פְעָלוֹ מַאי מישמע הַצּוֹר תְּמִים פְעָלוֹ. דְאַתְּהַפֵּךְ צּוֹר, לְמַעַבֵּד פְעָלוֹ דְתְמִים. וְמַאי אֲיָהוּ. אַבְרָהָם. דְכַתִּיב בֵּית (בראשית יז) הַתְּהַלֵּךְ לִפְנֵי וְהִיָּה תְמִים. וְדָא הוּא הַהֲפָכִי הַצּוֹר אַגְם מִים, ומישמע תְמִים פְעָלוֹ, וְדָא אַבְרָהָם.

בשעתא דָא, אתהדר הַצּוֹר, תְמִים. בשעתא אחרא תניננא, כְּד (אחענטש) בעא משה לאַפְקָא מִיא בהַאי צּוֹר, בחובִיְהוּ הַיְשָׁרָאֵל, לא אתהדר תְמִים, בקדמיתא. בֵית זְמָנָא, אַתְּרַעַם מִשָּׁה וְאָמֵר, צּוֹר יַלְדֵךְ תְשִׁי. בְּלוֹמֵר, חַלְשַׁת לֵיה מַמָּה דְהָוָה בקדמיתא, דְבָגִינָה לא אַשְׁתַּבְחַתְמִים הַשְׁתָּא, וְאַתְּעַבֵּיד (בײַז) דִינָא, מה דְלָא הָוָה בְּיוּמֵי יַלְדֵךְ, בְּלוֹמֵר עוֹלִימָה.

אמר רבי אבא, מאי דכתיב **היש** יי' בקרבנו אם אין.
 וכי טפשין הו ישראל דלא ידע מלא דא, והא
 חמו שכינתא קמייהו, וענבי כבוד עלייהו דסחרון לון,
 ואינון אמרו **היש** יי' בקרבנו אם אין, גברין דחמו זיו
 יקרא דמלכיהון על ימא, ותגיבן, ראתה שפחה על הים
 מה שלא ראה יחזקאל, אינון אשתקחו טפשין, ואמרו
היש יי' בקרבנו אם אין.

אלא (נשא קב"ט ע"א) ה כי ק אמר רבי שמואל, בעו למנדע,
 בין עתיקה סתימה דכל סתימין, דאקרי אין.
 ובין זעיר אfine דאקרי יי'. ועל דא, לא כתיב **היש** יי'
 בקרבנו אם לא, כמה דכתיב **הילך** בתורתך אם לא. אלא
היש יי' בקרבנו אם אין.

אי ה כי אמאי אתענשו. אלא על דעבדידו פרודא,
 ועבדידו בנסינא, דכתיב ועל נסותם את יי'. אמרו
 ישראל, אי הא נשאל בגוונא חד. ואי הא נשאל
 בגוונא אחרא. ועל דא מיד ויבא עמלק.

(שםות יז) ויבא עמלק וילחם עם ישראל ברפידים. רבי יוסי
 פתח, (ישעה ל) ר' ע"א אשריכם זורעי על כל מים
 משליך רgel השור והחמור. אשריכם זורעי על כל מים,
 תמן תגיבן, כמה מים וכמה מים משתקחים. זקאין אינון
 ישראל, דלית זרע להו, אלא על המים, דכתיב ויחנו

שֶׁם עַל הַמִּים, אִיפָּוֹן דְּהַווֹּת תְּחוֹת עֲנֵפִי אַילְגָּא דְּקוֹנְדָּשָׁא בְּרִיךְ הַוָּא.

דְּתַבְּגִיא, אַילְגָּא אֵית לְקוֹנְדָּשָׁא בְּרִיךְ הַוָּא, וְהַוָּא אַילְגָּא רְבָּרְבָּא וְתַקְיִפָּא, וּבֵיה אַשְׁתְּכָחָמָה מְזוֹגָא לְכָלָא. וְהַוָּא אַתְּחָם בְּתַרְיסָר תְּחוֹמִין, בְּמַתְקָלָא, וְאַתְּמַקְתָּף בְּאֶרְבָּעָ רְוִיחָי עַלְמָא. וְעַ, עֲנֵפִין אַחִידָן בֵּיה וַיְשַׁרְאֵל מְשֻׁתְּכִיחִי בְּגִוְפָא דְּהַהְוָא אַילְגָּא. וְאִיפָּוֹן שְׁבָעִין עֲנֵפִין סְחַרְגָּא דְּלַהּוֹן.

וְהִיְינוּ דְּכַתִּיב, וַיָּבֹאוּ אַלְמָה וּשְׁמָ שְׁתִים עַשְׂרָה עִינּוֹת מִים וּשְׁבעִים תְּמָרִים, וְהָא אָוְקְמוֹת, וְאַתְּמַר בְּכָמָה אַתָּר. מַאי וַיְחַנֵּנוּ שֶׁם עַל הַמִּים. אֶלָּא בְּהַהְוָא זְמָנָא, שְׁלִיטָיו עַל אִיבָּוֹן מִיאָ, דְּאַיְנוֹן תְּחוֹת עֲנֵפִין דְּאַילְגָּא, דְּאַקְרוֹן (תְּהִלִּים קְבָד) הַמִּים הַזִּידּוֹנִים. וְעַל דָּא אַשְׁרִיכָם זָרְעֵי עַל כָּל מִים.

מְשֻׁלְחִי רֶגֶל הַשׂוֹר וְהַחֲמֹר, אִיפָּוֹן תְּרִין כְּתָרִי שְׁמָאָלָא, דְּאַחִידָן בְּהָוּ עַמְּמִין עוֹבְדִי כּוֹכְבִים וּמְגַלּוֹת, דְּאַקְרוֹן שׂוֹר וְחֲמֹר. וְהִיְינוּ דְּכַתִּיב, (בראשית לו וַיְהִי לֵי שׂוֹר וְחֲמֹר. בְּגַין דְּלָבָן חֲפִים הָוּה בְּחַרְשֵׁין וּבְאִיפָּוֹן פְּתָרִין תְּתָאֵין, וּבְאִיפָּוֹן בְּעָא לְאֹובְדָא לְיעַקְבָּ, כִּמָּה דְּכַתִּיב, (דברים כט) אֲרָמִי אֹובְדָא אָבִי, וְהָא אַתְּמַר. וּבְשִׁישָׁרְאֵל זְבָאֵין, מְשֻׁלְחִי לְהָוּ, וְלֹא יָכְלֵי לְשִׁלְטָה עַלְיִיהָו, הַדָּא הַוָּא

דכתיב משלחי רגל השור והחמור דלא שלטי בהו.
 אמר רבי אבא, פד מזדווגי כחדא, לא יכלי בני עולם
 למייקם בהו, ועל דא (ד"ב ס"ה נ"א) כתיב (דברים כב) לא
 תחרוש בשור ובחמור ייחדיו. ייחדיו הייקא. ותנינן, לא
 יהיב איניש דוכתא לזינין בישין, דהא בעובדא דבר נש
 (לחתא), אטער מה דלא אצטראיך. וכד מזדווגי כחדא,
 (לא יבלין למייקם בהו, מבין טירה דלהון בפי) מתקיפותא דלהון דאקרי
 כלב, ודא חציפא מבלחו, הדא הוא דכתיב, (שמות יא)
 וכל בני ישראל לא יתרץ כלב לשונו. (נ"א מתקיפותא דלהון
 אפיק ההוא דאקרי כלב, ודא חציפא מבלחו) אמר קידשא בריך הויא,
 אthon אמרתנו, כייש יי' בקרבנו אם אין, תרי אני מוסר
 אתכם לפכלב. מיד ויבא עמלק.

ר' יהודה אמר, (במדבר כד) ראשית גוים עמלק ואחריתו
 עדי אובד. וכי ראשית גוים עמלק, והלא כמה
 ליישין ועמין ואונמין הו בעלמא, עד לא אתה עמלק.
 אלא, פד נפקו ישראל ממצרים, דחילו ואיימתא נפלת
 על כל עמין דעלמא מישראל, הדא הוא דכתיב,
 (שמות טו) שמעו עמים ירגזון חיל איזו יושבי פלשת. ולא
 הו עמא דלא הו דחיל מגבוראן על אין דקידשא בריך
 הויא, ועמלק לא הו דחיל, הדא הוא דכתיב, ולא ירא
 אליהם. לא דחיל למקרב לגבך. ועל דא ראשית גוים.
 (עמלק הו קרמאתה)

דְּאֹתֶךָ לְאֲגַחָּה קָרְבָּא בִּשְׁرָאֵל עַמְלִיק תֹּהֶה. וּבְגִינִּי כֵּךְ
וְאַחֲרִיתוֹ עַדְיִ אָוֹבֵד, דְּכַתִּיב כִּי מְחָה אַמְחָה אֶת
זָכָר עַמְלִיק. וּכְתִיב, (דברים כט) תִּמְחָה אֶת זָכָר עַמְלִיק, הַדָּא
הַוָּא דְּכַתִּיב וְאַחֲרִיתוֹ עַדְיִ אָוֹבֵד. עַדְיִ אָבְדוּ מִבְּעֵי לֵיה.
אֶלָּא עַד דִּיְתִי קָדוֹשָׁא בָּרוּךְ הוּא וַיָּאֹבֵד לֵיה, (בלומר שע
דָּקוֹדָשָׁא בָּרוּךְ הוּא יְהָא אָוֹבֵד לֵיה) דְּכַתִּיב כִּי מְחָה אַמְחָה וְגַוּ. אָמַר
ר' אַלְעֹזֶר, פָּאָ חֹזֶן, אָף עַל גַּב דְּהַצּוֹר תִּמְיָם פְּעָלוֹ,
וְעַבֵּיד עַמְהוֹן חָסֵד לְאַפְקָא לוֹזָמִיא, לֹא שְׁבָק דִּידִית,
דְּהָא כַּתִּיב וַיָּבֹא עַמְלִיק.

ר' אָבָא פָּתָח וְאָמַר, (קהלת ה) יִשְׁרָעָה חֹלֶה רְאִיתִי תְּחַת
הַשְּׁמֶשׁ. כִּמְהָ בְּנֵי נְשָׁא אֲטִימִין לְבָא, בְּגִינִּי דְּלָא
מִשְׂתָּדְלִי בְּאוֹרִיתָא. יִשְׁרָעָה חֹלֶה, וּכְיִשְׁרָעָה דְּהִיא
חֹלֶה, וִישְׁרָעָה דְּלָאו הִיא חֹלֶה. אֶלָּא וְדָאי יִשְׁרָעָה
חֹלֶה, דְּתַבִּין, מִסְטוֹרָא דְּשָׁמָאלָא, נְפָקִי כִּמְהָ גַּרְדִּינִי
גַּמְוִיסִין, דְּבָקָעַן בְּאוּרָא.

וְכֵד בְּעִין לְמִיפָּקָה, אַזְלִין וְאַשְׁתָּאַבִּין בְּנוֹקְבָא דְתַהוֹמָא
רַבָּה, לְבָתֵּר נְפָקִין וּמִתְחַבְּרַן פְּחַדָּא, וּבָקָעַן אוּרִין,
וְשָׁאַבִּין בְּעַלְמָא, וּמִתְקַרְבִּין לְגַבְיִהוּ דְּבָנִי נְשָׁא, וּכְלַ חֲדַ
אַקְרֵי רַעַת, כִּמְהָ דָּאַת אָמַר (תְּהִלִּים צא) לֹא תָוֹפֵה אַלְיךָ
רַעַת. מַאֲיָ לֹא תָוֹפֵה. בְּגִינִּי דְּאַתִּיא בְּתַסְקּוֹפָא עַל בְּנֵי
נְשָׁא.

חולָה אֶמְאֵי הִיא חוֹלָה. כִּד שְׂרִיאָהָא עַל בְּנֵי נְשָׁא,
 עַבִּיד לֹזָן קְמַצְבֵּין מִמְּמוּגִיהָן, אֲתִיָּין גְּבָאִי צְדָקָה
 גְּבִיהָ, הִיא מְחַאת בִּידִיה. אָמֵר לֵיה לֹא תִּפְוֹك מְדִידָה.
 אֲתִיָּין מְסֻבָּנִי, הִיא מְחַאת בִּידִיה. אֲתִי הַנוּ לְמַיְכָל
 מִמְּמוּגִיהָ, מְחַאת בִּידִיה, בְּגַיַּן לְגַטְרָא לֵיה לְאַחֲרָא. וּמַن
 יוֹמָא דְשְׂרִיאָה עַלְיהָ דָבָר נְשָׁא, הִיא חוֹלָה, פְּהָאִי שְׁכִיב
 מִרְעָעָדָלָא אֲכִיל וְלֹא שְׁתִי. וּעַל דָא הִיא רַעֲהָחָולָה.
 וּשְׁלָמָה מַלְכָא צָוָה בְּחַכְמָתָא וְאָמֵר, (קהלת ו) אִישׁ אֲשֶׁר
 יַתֵּן לוֹ הָאֱלֹהִים עַשֶּׂר וְגַכִּים וְכָבוֹד וְגֹזֶן. הָאִי
 קָרָא, לֹאוּ רִישִׁיה סִיפִיה, וְלֹאוּ סִיפִיה רִישִׁיה, כַּתִּיב אִישׁ
 אֲשֶׁר יַתֵּן לוֹ הָאֱלֹהִים עַשֶּׂר וְגַכִּים וְכָבוֹד וְגֹזֶן, מַאי וְלֹא
 יַשְׁלִיטָנוּ הָאֱלֹהִים לְאַכְול מִמְּנָנוּ. אֵי הַכִּי, לֹאִוּ בְּרִשׁוֹתֵיהָ
 הַוָּא דָבָר נְשָׁא.

אֶלָּא, אֵי כַּתִּיב וְלֹא יַעֲזַבּוּ הָאֱלֹהִים לְאַכְול מִמְּפָנוּ,
 הַוִּינָא אָמֵר הַכִּי. אֶלָּא וְלֹא יַשְׁלִיטָנוּ, דְבָגִינֵן
 דַהֲנוֹא הַיְמִגִּיה לְהַהְיָה רַעֲהָ, וְאַחֲיד בָּהּ. קַוְדְשָׁא בְּרִיךְ הַוָּא
 לֹא שְׁלַטְתִּיה עַלְיהָ, לְאַתְבָּרָא תְּחוֹתֵיהָ, עַל דַהֲנוֹא אַתְרָעִי
 בָּהּ, וְאַחֲיד בָּהּ.
 וּכְלָאָרְחוֹי כְּשִׁכְבָּבָ מִרְעָעָ, דָלָא אֲכִיל וְלֹא שְׁתִי, וְלֹא
 קָרִיב לְמִמְּוּגִיהָ, וְלֹא אֲפִיק מִיְגִיהָ, וְגַטְיר לֵיה עד
 דַהֲנוֹא יַפּוֹק מַעַלְמָא, וַיִּתְיַיְּא אַחֲרָא, וַיַּטְול לֵיה, דַהֲנוֹא
 בְּעַלְיוֹ.

וְשֶׁלֶma מִלְפָא צווח וְאָמֵר, (קהלת ה) עַשְׂרֵה שָׁמֹור לִבְעָלָיו לְרַעַתּוֹ. מֵאַנְךָ בָּעָלָיו. דָא אַחֲרָא דִּירִית לֵיהֶה. וְלֹמַה זָכָה הָאֵי אַחֲרָא לִמְהֹוִי בָּעָלָיו דַהֲהוֹא עַתְּרָא. בְּגִין דַהֲאֵי הַיָּמִין לְהַחְיָה רָעָה, וְאַתְּרָעֵי בָה (חַדָּא הוּא דְכַתִּיב לְרַעַתּוֹ בְשִׁבְיל הַחְוֹא רַע) וְאַתְּדַבֵּק בָה. בְּגִין כֵּה, הָאֵי אַחֲרָא דְלֹא אַתְּדַבֵּק בְהַחְיָה רָעָה, זָכָה (הָאֵי) לִמְהֹוִי בָעָלָיו דַהֲהוֹא עַתְּרָא הַדָּא הוּא דְכַתִּיב לְרַעַתּוֹ, פָלוּמָר בְּגִין רַעַתּוֹ דְהַזּוֹה מַתְּדַבֵּק בָה, רַוּחַ לֵיהֶה הָאֵי.

דָבָר אַחֲרֵי שׁ רָעָה חֹלֶה, הָאֵי מֵאַנְךָ דִּיתִיב בְּחוֹלְקָא טָבָא, בְּבִית אָבוֹי, וְהָוָא אָזִיל לְקַבֵּל אָבוֹי, (דף ס"ה ע"ב) בְּתַסְקוֹפִי מַלְיָן, הָא אַתְּדַבֵּק בְהַחְוֹא רָעָה חֹלֶה, כְּבָר נִשְׁׁחָבְבָּי מִרְעָעָדְכָל אֶרְחָוִי בְּתַסְקוֹפָא, דָא בְּעִינָא, וְדָא לֹא בְּעִינָא, וּבְגִין הָאֵי עוֹתָרָא אַתְּדַבֵּק בְּרָבָר נִשְׁׁחָבְבָּי מִרְעָעָדְכָל אֶרְחָוִי בְּתַסְקוֹפָא, וְדָא הוּא עוֹשָׂר שָׁמֹור לִבְעָלָיו לְרַעַתּוֹ.

כֵּה יִשְׂרָאֵל, קְוִידָשָׁא בְּרִיךְ הוּא נְטִיל לְזֹן עַל גְּדָפִי בְּשָׁרִין, אַסְחָר לְזֹן בְּעַנְגִּי יִקְרָא, שְׁבִינְתִּיהִי נְטִיל קְמִיְיחָוִי, נְחַת לְזֹן מְנָא לְמִיכָל, אַפְּיק לְזֹן מִיָּא מְתִיקָין, וְאִינּוֹן הָוּ אָזְלִין עִמִּיה בְּתַסְקוֹפִין. מִיד וַיָּבֹא עַמְלָק. (שמות י) וַיָּבֹא עַמְלָק, אָמַר רַבִּי שְׁמֻעוֹן, רֹזֵא דְחַכְמַתָּא הַכָּא, מְגַזְּרָת דִּינָא קְשִׁיא, קָא אַתִּיא קְרַבָּא דָא.

וקרא בְּאָשְׁתָּכָח לְעִילָּא וַתֵּתֶא. וְלִית לְךָ מֶלֶה בְּאֹרְיִיתָא, דְּלֹא אִית בָּה רְזִין עַלְאִין דְּחַכְמַתָּא, דְּמַתְקַשְּׁרֵין בְּשָׁמָא קְדִישָׁא. כְּבִיכּוֹל, אָמֵר קְוִידָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כֵּד יִשְׂרָאֵל אִינּוֹן וְכִאֵין לַתֵּתֶא, אֲתָגָבָר חִילָּא הִילִּי עַל פָּלָא. וּכְדֹּלָא אָשְׁתָּכָח וְכִאֵין, כְּבִיכּוֹל, מַתִּישֵּׁין חִילָּא דְּלַעַילָּא, וְאֲתָגָבָר חִילָּא הִדְינָא קְשִׁיא.

תֵּא חֹזֵי, בְּשַׁעַתָּא דְּחַבּוּ יִשְׂרָאֵל לַתֵּתֶא, מַה פְּתִיבָּ, וַיָּבָא עַמְלָק וַיַּחַם עִם יִשְׂרָאֵל, אַתָּא לְקַטְרָגָא דִינָא בְּרִיחָמִי. דְּכָלָא אָשְׁתָּכָח לְעִילָּא וַתֵּתֶא. בְּרִפְידִים: בְּרִיךְ יְדִים, דְּרִפוּ יְדֵיהָן מְאֹרְיִיתָא דְּקְוִידָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כִּמֵּה דְּאוֹקִימָנָא. אָמֵר ר' יְהוָה, תְּרִי זָמְגִי אֲגָח קְרָבָא עַמְלָק בְּיִשְׂרָאֵל, חַד הַכָּא. וְתַדְכְּתִיבָּ, (בְּמִדְבָּר י) וַיַּרְדֵּה הַעֲמָלֵקִי וַהֲפֻגָּעַנִּי וְגוֹ.

אָמֵר ר' שְׁמַעוֹן, לְעִילָּא וַתֵּתֶא. קַטְרָגָא דְּקְוִידָשָׁא בְּרִיךְ הוּא הַוָּה, לְעִילָּא, כִּמֵּה דְאַתָּמָר. לַתֵּתֶא בְּקְוִידָשָׁא בְּרִיךְ הוּא הַוָּה, דְּהָווּ נְסִבִּי לְגַבְרִי, וְגַזְרִי לוֹזָן עַרְלָתָא (ס"א) אַתָּה) דְּרִשְׁמִמָּא קְדִישָׁא, וּבְטַלִּי לְהָוָה וְאַרְמוֹז לוֹזָן לְעִילָּא, וְאַמְרִי טוֹל לְךָ מַה דְאַתְרָעִית. וְעַל כָּל פְּנִים דְּקְוִידָשָׁא בְּרִיךְ הוּא הַוָּה (כָּל קְוַבְּלָנָא כָּלָא) (ס"א קְבָלָא) כָּלָא.

(שמות י) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל יְהוָשָׁע בְּחֶר לְנוּ אֲנָשִׁים וְצִא הַלִּחְם בְּעַמְלָק. וּבְכִי מֵה חִמָּא מֹשֶׁה, דָּסְלִיק גְּרָמִיה,